

Aktuális lapunk tartalmából:

- ❖ Közlemény – Elhalasztjuk a BÖSZ Napot
- ❖ Becsengettek
- ❖ Százötven éve költözött a sárszentlőrinci Algimnázium Bonyhádra
- ❖ Húszéves az AJTP! – Beszélgetés Kecskés Évával
- ❖ Nézőpontok
- ❖ Tabló 1914
- ❖ Útravaló - Aradi András esperestől

KÖZLEMÉNY

Kedves Olvasónk!

Értesítjük, hogy a koronavírus-járvány terjedésének megelőzése érdekében, a Bonyhádi Öregdiák Szövetség Elnökségének döntése értelmében, a 2020. október 10-ére tervezett BÖSZ Nap elhalasztásra kerül. Az egyesület vezetőségének szándékában áll 2021 tavaszán pótolni az elmaradó rendezvényt, azonban a járványhelyzet bizonytalansága miatt egyelőre nem tesszük nyilvánossá az új időpontot.

Tájékoztatjuk az 50 éve, 1970-ben végzetteket, hogy „Örökös diákká” avatásuk az 1971-es évfolyammal közösen kerül megrendezésre a jövő esztendőben.

Ha további kérdése, kérése van, forduljon bizalommal felénk központi e-mail elérhetőségünkön: bonyhadioregdiakok@gmail.com! Osztály- és évfolyamtalálkozó szervezése esetén segít: Tormási Éva küldött, elérhetőségei: tormassi@freemail.hu ; +36/20/824-6979.

Megértését köszönjük: *BÖSZ Vezetőség*

Becsengettek

Szeptember 1-jén kezdetét vette a 2020/2021-es tanév a bonyhádi petőfisek számára. A gimnázium 746, míg az általános iskola 510 tanulóval kezdte meg a tanévet, azaz összesen 1256 fő végzi tanulmányait az intézményben – tudtuk meg Güth Tamás igazgatóhelyettestől. Elmondása szerint e kiemelkedően magas szám a gimnázium esetében köszönhető a most induló 1+8 osztályos képzésnek is.

Az idei nyár sem telt eseménytelenül a felújítások tekintetében. Az általános iskola udvarában álló kisépület teljes körű felújítása mellett új parkolóhelyeket alakítottak ki. Az iskola hátsó kapujától a bejáratig a diákok számára biztonságosabb, korláttal elzárt közlekedőfolyosót hoztak létre. Mindemellett a tantermekben új bútorok és tanszerek várják az általános iskolásokat.

A gimnázium tárgyi környezete is gyarapodott. A kollégium aulája és az épület előtti tér új burkolatot kapott, ugyanitt mosdók kerültek felújításra. A Bajcsy utcai épületegyüttesben két tanterem teljes körű felújítása zajlott, valamint elkezdődött egy kétszintes, 6 tantermes épületblokk építése.

Amennyiben a járványhelyzet engedi, úgy ezúton is szeretettel hívják és várják az érdeklődőket a gimnázium 2020. november 21-ei és 25-ei nyílt napjára.

Az iskola valamennyi tanulójának és tanárának kívánjuk, hogy a 214. tanév sikereiben és eredményekben gazdag legyen, „a szellem, az értelem csiszolása, a test acélosítása és a lélek nemesítése” mellett!

Bonyhádi Öregdiák Szövetség Elnöksége és Küldöttbizottsága

Százötven éve költözött a sárszentlőrinci Algimnázium Bonyhádra

Mindenkit emlékeztet a felirat, amikor belép a bonyhádi gimnázium főbejáratán, hogy ezt az intézményt 1806-ban Sárszentlőrincen alapították. De kevesen gondolkoznak el a történeteken, miért is költöztették az intézményt 150 éve, 1870-ben Bonyhádra.

Így emlékszik vissza dr. Kiss István öregdiák, a hajdani simontornyai körorvos 1942-ben erre az eseményre: „Ezelőtt 72 esztendővel, 9 éves koromban egy szép napsütéses augusztusi délelőtt egyedül üldögéltem a községháza előtti hosszú padon (Sárszentlőrincen) és

elmélázva nézegettem az előttem elvonuló kocsikat, melyek az innen áthelyezett gimnázium felszereléseit voltak Bonyhádra szállítandók. Keserűség fogott el, amint tudatára ébredtem, hogy ezek a katedrák és padok a tudományt viszik előlem és nekem milyen nagy áldozatok árán lehet hozzájutnom ahhoz, amit sok idevaló barátomnak oly könnyen sikerült elérni.” (Lásd: Nagy István: Dr. Kiss István visszaemlékezései. In: Bonyhádi Evangélikus Füzetek 1. 2008: 212)

Nézzük meg röviden, hogyan is történtek ezek az események!

1725. január 3-án Sárszentlőrincen tanácskozásra gyűltek össze a környék evangélikus egyházközségi lelkészei, és megalakították a Tolnai Egyházmegyét (Senioratus Tolnensis), első esperese Szeniczai Bárány György sárszentlőrinci lelkész lett, így a település esperesi székhely rangot kapott. 1796-ban a Tolnai egyházmegyéhez csatlakoztak a baranyai és somogyi lutheránus gyülekezetek is, és megalakult a Tolna-Baranya-Somogyi Egyházmegye, Nagy István sárszentlőrinci esperes vezetésével. Nagy István esperes úr ettől az évtől kezdve az 1734-ben alakult Dunántúli Evangélikus Egyházkerület püspöke is lesz, tehát Sárszentlőrinc az iskola alapításakor püspöki székhely volt. A sárszentlőrinci Latin Iskola (1806-1953) és az Algimnázium (1857-1870) kisebb-nagyobb nehézségekkel (a tanerő hiánya okozta a legnagyobb kihívásokat) működött Sárszentlőrincen, betöltve az alapításakor megfogalmazott alapelveket: „*hazafias érzelmű és a haza nyelvében jártas tanítókat neveljen, hogy a magasabb iskolákra készülő ifjaknak alapot nyújtson a további előmenetelre*” (idézet az alapító okiratból).

Az iskola elköltöztetését 1868. augusztus 11-én határozták el az egyházmegye előljárói a Pakson megtartott közgyűlésen. A helyszínről még nem döntöttek, de olyan települést kerestek, ahol az ipar, a kereskedelem, a közlekedés fejlesztési távlatai kedvezőbbek voltak, ahol jelentős számú evangélikus élt.

Bonyhád ebben az időben egy harmonikusan fejlődő település, jelentős német, zsidó és magyar lakossággal, fejlett mezőgazdasággal, jelentős iparral. Nagy lendületet adott a városnak a vasút tervezése, majd megvalósítása, 1873-ban megnyílik Bonyhád vasútállomása, kiépül a Dombóvár-Bátaszék szárnyvasút, megkezdődik a mecseki szén vasúti szállítása. Megerősödött a bonyhádi evangélikus közösség is, a kezdetben Majoshoz tartozó gyülekezet tagjai 1800-ban templomot szentelnek, 1816-tól önálló evangélikus gyülekezetté szerveződnek. Borbély József lelkész szolgálati ideje alatt 1843-tól 1858-ig esperesi székhely, így az egyházmegye irányítása átkerül Bonyhádra. Az iskola költözésekor az egyházmegye esperese a majosi Schleining Károly lelkész, aki ugyancsak elkötelezte magát az iskola átköltöztetésének.

„Hozzátok fordulunk hálásszívű növendékei esperesi tanodának közel és távolban! Szabad-e hinnünk, hogy azon ifjúkori emlékeiteknek a megújulása, melyek tudományos képzettségtek alapjának letételével állnak kapcsolatban, a kegyeletnek egy-egy jelében fog nyilatkozni? Mi nem könnyelműen határoztuk el magunkat ily lépésekre: mi – mint fent

Hírlevél / 5. évfolyam 1. szám / 2020. szeptember

érintettük - már lehetőleg megfeszítők saját erőnket, mielőtt az úgy is sokfelől igénybe vett áldozatkészséghez fordultunk. És ha rámutatunk azon magasabb szempontra, melyekből ügyünket tekintjük, tán senki nem fog arcunkban pirulást keresni.” (Részlet Schleining Károly esperes úr felhívásából az iskola áthelyezésének ügyében.)

1869. április 1-jén a Bonyhádon tartott esperesi tanácskozáson bejelentik, hogy Bonyhádot választották az új iskola helyszínéül. Az iskola folyamatos átköltöztetésével párhuzamosan megindult egy tiltakozás is. Sárszentlőrinc küldöttsége egy felhívást szerkesztett „Ellenvélemény” címen, amelyben érveltek az iskola maradásáért. 1869. november 11-én, a kölesdi szavazáson az esperesség 35 gyülekezete közül 31 megerősítette a költözést.

Bonyhád lakossága nagy örömmel fogadta az átköltözés hírért, adományokat gyűjtöttek az érkező iskola részére. Perczel Pál, a völgysegi járás szolgabírója az új építkezéshez ingyen meszet ajánlott fel, az átköltöztetést az evangélikus német földművesek ingyen végezték. Az algimnázium részére az esperesség a Szén utcában (ma Bajcsy-Zsilinszky utca) vásárolt egy ingatlant a Chevra Kadischa (Szent-egylet) zsidó jótékonyági szervezettől. Így emlékszik dr. Kiss István emlékirataiban az épületre: „Az utcára 4 ablakkal néző tágas terem volt az első osztály, melynek bejárata a folyosóra nyílt, vele szembe volt a két ablakkal az utcára néző tanári szoba ajtaja. Az udvar felől egy benyílóból jobbra és balra esett az eléggé tágas második és harmadik osztály terme, míg a negyedik osztály a folyosó végén volt elhelyezve. Hátrább az udvarban tágas konyha mellett nagy teremben étkeztek a konviktusbeliek, míg az udvar vége felé, üres ládák, szerszámok, tornaszerek kamarájául szolgált.” (i.m.:213.)

A megnyitó ünnepséget 1870. szeptember 6-án tartották a helyi és megyei, egyházi valamint polgári előljárók jelenlétében. Bonyhádon akkor 102 kisdíák kezdte meg tanulmányait, négy osztályban, négy tanárral: Gombócz Miklós, Scherer Konrád, Lehr Albert, Wiesner Boldizsár. A négy évfolyamon a következő tantárgyakat oktatták: vallás, latin, magyar, számtan, természettudomány, földrajz és történelem, német, rajz, szépírás és torna. A vidéki diákok bonyhádi családoknál helyezkedtek el, az iskola étkezdéjében (tápitézet) 48 diák étkezett.

A bonyhádi áttelepítés meghozta gyümölcsét, a diákok létszáma fokozatosan emelkedett, így a fenntartó 1875-ben elhatározta az iskola bővítését. 1887. október 26-án, az iskola alapításának 80. évfordulóján avatták fel azt az új épületszárnyat, melynek egy része még ma is áll és használjuk a Bajcsy-Zsilinszky utcában.

Az iskola közepén, a piros-fehér-zöld telken helyezkedett el 1870-ben. (Bonyhád kataszteri térképe 1860-ból)

Az elkészült új iskola, a kaputól jobbra levő részt később lebontották.

Ebben az épületben működött az iskola 1908-ig, az új főépület elkészüléséig, amikor hamarosan érettségiztető jogot is kapott.

Gyurácz Ferenc püspök úr így foglalja össze az iskola szellemiségét 1906-ban, az iskola alapításának 100. évfordulóján: „*Boldog az a nép, melynek körében a művelődés iránt való érdeklődés nem marad meg a palotában, hanem lehatol az utolsó kunyhóig. Boldog az a nép, haza, melynek fiai átérzik, fölismerik a művelődés, a tudomány nagy értékét, tudnak lelkesedni az igazságért. Azoknak munkássága közhaszon, ott emelkedik a népnek, a nemzetnek az ereje, hatalma, fénye.*”

Nagy István

Húszéves az AJTP!

– Beszélgetés Kecskés Évával

Kecskés Éva Sztálinvárosban (ma Dunaújváros) született, a Münnich Ferenc Gimnáziumban érettségizett (ma Széchenyi István Gimnázium), majd a Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán (ma Eszterházy Károly Egyetem) szerzett magyar, később az ELTE-n történelem szakos diplomát. Tizennyolc éves korában Vácra, majd Vácdukára került.

- Én egészen biztosan tanárnak születtem. Vácdukán 4 évet töltöttem egy fiúnevelő otthonban, a főiskolai tanulmányaim mellett ott tanultam meg a szakmát. Nagyon nehéz volt, de nagyon nagy szeretettel gondolok ma is ezekre az izgalmas évekre. A főiskola elvégzését követően Fótra kerültem, ahol a Jóisten a tenyerén hordozott, olyan igazgatót adott, akitől megtanulhattam a követelményeket, a figyelmet és a szeretetet egy lapra helyezni, mind a mai napig hálás vagyok ezért.

A rendszerváltozást követően politikai szerepet vállalt. A tanítás mellett megyei képviselőként az oktatáspolitikai szakmai közegébe került. Az Oktatási Minisztérium miniszteri kabinetjében dolgozott, férjével, Kecskés-Kiss Péter tanár úrral 1999-ben koordinátorai lettek az akkor induló Arany János Tehetséggondozó Programnak (AJTP).

- Közelkerültünk az iskolákhoz. Rengeteget jártunk vidékre, megismertünk és megszerettünk intézményvezetőket, tanárokat, a program felépítésével járó közös munka rengeteg életre szóló barátságot eredményezett. 2002-ben Pécsen jártunk az AJTP iskolák Művészeti Fesztiválján, ahol Ónodi Szabolcs, a bonyhádi gimnázium akkori igazgatója állást kínált számunkra Bonyhádon. Amikor a programban való részvételre pályáztak az iskolák, emlékszem, ültem a kanapén és sikítottam a gyönyörűségtől, amikor a bonyhádi pályázatot olvastam, mert mindaz, ami itt adottság – például hogy az iskolát egy nagy múltú kollégium erősíti, ahol 24 órában folyhat a nevelés –, az egyezett azzal, amit a program kitalálásakor megálmodtunk. Mondtuk igazgató úrnak, hogy kérünk egy hónap gondolkodási időt, mire ő adott egy hetet! Elfogadtuk.

- Ha az elmúlt 20 esztendőt tekintjük, akkor megítélésed szerint a gimnáziumnak mit jelentett ez az időszak?

- Egy nagy fellendülést.

- És számodra?

- A szakmát és az örömet. Az otthon melegségét, azt, amit a kollégiumban lakó diákok – és nem csak az Aranyosok – is éreztek. Számomra itt tudatosodott a szakma igazi lényege:

Hírlevél / 5. évfolyam 1. szám / 2020. szeptember

minden körülmény, adottság változhat, de mindig a szeretet nyelvén kell tanítani. Lehet adni egyest szeretettel is – nevet – és ezt el is fogadták a diákok. Ha a szeretet itatja át a szemléletedet és a hétköznapi munkádat, akkor sok-sok hegyet meg lehet klasszul mászni. Ennek a 20 évnek a tanulsága számomra, hogy így – szeretettel – kell tanítani, szerintem csak így lenne szabad.

- Az Aranyos Öregdiákok pótanyaként, tyúkanyóként – a szó legnemesebb értelmében – említenek. Számodra róluk mi jut először eszedbe?

- Adni nekik.

- Egykori kollégáid közül kik azok szerinted, akik az elmúlt 20 évben szerves részét képezték az AJTP-nek?

- Még a Minisztériumból megismerhettem a 23 legjobb magyar gimnáziumot. Biztos vagyok benne, hogy a mi iskolánk igazgatója, Ónodi Szabolcs abban az időben az ország egyik, ha nem a legjobb igazgatója volt. „A mi vezérlőcsillagunk a gyerek” – mondta mindig. Amikor idekerültem, akkor az AJTP programfelelőse Hohlné Probszt Éva volt, tőle vettem át a stafétát, majd pedig továbbadtam Tormássi Évinek. Kaszás Ica, Vercse Erzs, ők a kezdetektől támogatták az AJTP ügyét. És természetesen minden osztályfőnök és nevelő, akik az évek során Aranyos osztályt vezettek.

- Az elmúlt 20 év tükrében, milyen 20 évet kívánsz a jövőre nézve?

- Amikor a programot kitaláltuk, akkor elhangzott egy olyan mondat, hogy legyen ez egy trójai faló. Ezt a falovat toljuk be a közoktatásba, tehát legyen az AJTP által finanszírozott a nyelvvizsga, az ECDL, a jogosítvány, a külföldi tanulmányút. Ha megfigyeled, a kormányzat által mára mindez része a közoktatásnak, az AJTP-n kívül is. Ilyen szempontból egy tökéletes sikertörténet van mögöttünk. Egyetlen elem nem került át a közoktatásba a falóból, ami mind a mai napig hatalmas hiányosságot jelent, ez pedig az önismeret és annak tanítása. Az AJTP képzésében mi 5 éven keresztül, két csoportban, heti két órában, a Debreceni és a Szegedi Tudományegyetem módszertana segítségével önismereti foglalkozásokat tartottunk. Mindezzel együtt tudomásul kell vennünk, hogy az az AJTP, amit mi 20 évvel ezelőtt megfogalmaztunk, az mára átalakult. A program elérte a célját, elégedettséget érezhetünk, ugyanakkor el kell fogadnunk a változást és meg kell találnunk az új célokat!

- Legyen így! Köszönöm a beszélgetést! Végezetül, ha neked kéne megfogalmazni a bonyhádi gimnázium Arany János Tehetséggondozó Programjának mottóját, mi lenne az?

- Bejöttünk diákként és családként távoztunk. És azok is maradtunk!

Filó Tamás

Nézőpontok

A 20 éves Arany János Tehetséggondozó Program résztvevőit – öregdiákjainkat és tanáraikat, nevelőiket – kértük fel, hogy osszák meg a BŐSZ Hírlevél olvasóival az AJTP-ben szerzett örömeiket.

A BŐSZ Hírlevél e havi számában e nézőpontok válogatását közöljük, a teljes gyűjtemény a Bonyhádi Öregdiák Szövetség honlapján – www.bosz-lap.hu – érhető el, a Galéria menüpont alatt.

Mit jelent önnek az AJTP?

Hohlné Probszt Éva, AJTP programfelelős v.: - Nekem ez 16 évet jelentett, ennyi ideig voltam igazgatóhelyettesként az AJTP programfelelőse. Először nagyon bizonytalan volt mindenki, hogy mit is akarunk ezzel a programmal itt Bonyhádön. Kevesen voltak azok, akik látták azt, amit Ónodi igazgató úr látott, hogy meg kell szólítani azokat a gyerekeket, akik nem mernek.

Kutnyánszkyé Bacskai Eszter, „Aranyos” osztályok tanára: - Hiszek az esélyegyenlőségben. Emiatt nagyon fontos programnak tartom, a szociokulturális hátrányok leküzdését segíteni kell, és az ehhez szükséges tanári mentorálás kiemelkedő és minőségi pedagógiai feladat. Ám olyan terület, ahol nehéz állandóan sikeresnek lenni, a kicsi eredményekért is meg kell küzdeni nap mint nap.

Tormási Éva, mérnökstanár, kollégiumi nevelő: - Tizenkét éve vagyok részese a programnak, az utóbbi 6 évben voltam programgazda. Szeretek ezekkel a gyerekekkel foglalkozni, mert nekik szükségük van a törődésre. Igaz, hogy van, amikor sokkal több munkát és odafigyelést igényelnek, de vissza is adják!

Mit jelentett számodra gimnazistaként az AJTP?

Czakó Alexandra, történelem-magyar szakos tanár: - Erősebb és határozottabb lettem, megtanultam bízni önmagamban és másokban. Az itt eltöltött évek alatt teljesen átalakultam és magányos otthonülőből közösségi ember lettem. Rájöttem, hogy bármit elérhetek, ha teszek érte.

Sándor Amika, nemzetközi képviselő: - A fejlődésre, folyamatos tanulásra való hajlam mindig is bennem volt, ez azonban megfelelő platform nélkül csak egyszerű motiváció maradt

volna. A motiváció így azonban termékeny munkában teljeshetett ki, a termékeny munka pedig szép eredményekben mutatkozott.

Dr. Elhag Feisal János, sebész rezidens, 2009-ben végzett: - Kevesen tudják, de előtte felvételiztem a hatosztályos képzésre is, ahova nem vettek fel. Utólag visszatekintve, hála Istennek. Az AJTP-n keresztül nem csak egy felvételit kaptam, hanem egy közösség tagjává is válhattam, akikkel több időt töltöttem együtt a kollégiumban, mint a saját családommal.

Kató Hajnalka, PhD hallgató a Szent István Egyetemen: - A családdal abban az évben költöztünk át Vajdaságból, ezért nekem nagyon sokat jelentett a beilleszkedésben. Ezt értem mind a társaság, mind az új iskolai rendszer megismerésében. Szerettem a „bennmaradós” hétvégéket, mert így sok helyet megismerhettünk Magyarországon és a csapat is összekovácsolódott.

Mikulecz Mónika, külkereskedelmi-logisztikai operátor: - Mikor megkaptam a levelet, hogy felvettek, annyira boldog voltam, hogy majd kibújtam a bőrömből. Rengeteg mindenben segített az AJTP: megszerezhettem a jogosítványom, két nyelvvizsgát tettem (angol, német), ECDL bizonyítványt szereztem, illetve rengeteg helyre jutottam el, amire egyébként nem lett volna lehetőségem. Az AJTP megtanított közösségben élni, másokat elfogadni, illetve rengeteg pozitív energiával töltött fel...

Tanáraid, nevelőid közül kire emlékszel jó szívvel?

Balázs Brigitta, 2013-ban végzett: - Az osztályfőnököm, Tamás Erika tanárnő mindvégig hitt bennem, tudta, hogy keményen kell küzdenem, de segített az úton, céljaim elérésében. Végül a múlt évben pár hét erejéig kollégák is lehettünk, ami hatalmas megtiszteltetés volt.

Mikulecz Mónika, 2016-ban végzett: - Ez egy igazán nehéz kérdés, mivel sok tanáromnak köszönhetek sok mindent. Kutnyánszky tanárnőnek külön köszönöm, hogy évekig foglalkozott velem: rengeteg versmondó versenyre eljutottam és szép eredményeket értem el országos és megyei versenyeken. Ezen kívül a tanárnő bármiben segített, bármivel is fordultam hozzá. Sokszor kívántam, hogy bár ő tanítana az egyetemen is. Kolozsvári tanárnőnek és Barabás tanár úrnak is köszönettel tartozom. A tanárnő folytonos noszogatása és a tanár úr pozitivitása hatására az 5 év alatt felelősségteljes ember lett belőlem.

Bartholomaei Patrícia, konduktor egyetemi hallgató, 2019-ben végzett: - A legtöbb tanárra, nevelőre örömmel gondolok vissza, ugyanis valamilyen formában mindannyian hozzájárultak a sikereimhez. Kiemelném osztályfőnökeimet, Csötönyi Nóra tanárnőt, Antóni Judit tanárnőt, valamint Lenkay Éva nevelőtanáromat, akik támogattak az évek során, és segítették a pályaválasztásomat, illetve Unti Judit tanárnőt, aki felkészített az irodalomversenyekre. Külön köszönettel tartozom Geisz Ildikó tanárnőnek, aki mindig időt

szakított rám, kiválóan felkészített szavalóversenyekre, és emellett remek beszélgetőpartner is volt.

Nagy Dániel, 2013-ban végzett: - Szinte mindenkire jó szívvel gondolok vissza, de talán ha van, akit szívesen kiemelnék: Tormássi Éva, a nevelőtanárom, aki anyám helyett anyám volt, ha éppen szükség volt rá. Sok mindent tanított a közösségről és helyre is tett, ha nem a helyes úton jártam. Hálás vagyok neki mindeztért.

Sándor Amika, 2013-ban végzett: - Unti Judit tanárnőre mindig jó szívvel emlékszem vissza, mert lelkiismeretes pedagógus, akinek jó szeme van a diákokhoz – legalábbis nálam felismerte, hogy lehet a legjobbat kihozni belőlem. Kapcsolatunk mindig tiszteletteljes, ettől függetlenül mégis közvetlen tanár-diák viszony volt, ami a sok közös versenyélménynek köszönhetően már-már bajtársiassá is fejlődött az utolsó években.

Milyen emlékeket idéz fel szívesen egykori „Aranyos” diákjaival kapcsolatban?

Barabás Péter, kollégiumi nevelőtanár: - Az osztálykirándulások, kollégiumi „bennmaradós” hétvégék, amiből az elmúlt 15 évben több tucat volt, mind nagyon jó élmények számomra. Nagy öröm volt, amikor az első osztállyal megnyertük a Művészeti Fesztivált. Az itt alakult Keresztmetszet zenekarral sokat koncerteztünk.

Hohné Probszt Éva, magyar-német nyelv- és irodalomtanár: - Én egy kicsit mindenki anyjának éreztem magam. Az összes programon ott voltam, a beválogatós hétvégéken Kutnyánszkyne Bacskai Eszter volt a párom, emlékszem a gyerekeket mindig úgy neveztem, ahogy a névlavina során bemutatkoztak – például „piros” Panna –, így sokukra is emlékszem a 20 év alatt. Éppen ezért konkrétan nem tudnék senkit se kiemelni, az én szívemben rengeteg gyereknek ott a helye.

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter, magyar-történelem szakos tanár: - Nem tudom, hogy mit emeljek ki. De itt a két legelső, ami felmerült bennem: Az első osztályom szerint „eltáncolom” a kötelező olvasmányokat. Talán így is van. T. D. egyszer azt mondta nekem, egy évvel az érettségije után: „Tanárnő, ne hagyja abba, ne hagyja abba!” Mit? - kérdeztem tőle. „Hát az olvasásra buzdítást!” - mondta. A gimiben olvasta el az első könyvet. Sokszor belekapaszkodom ebbe az emlékebe.

Mit jelent számodra ma az AJTP?

Balázs Brigitta, földrajz-német szakos tanár: - Tulajdonképpen a kollégiumban váltam önállóvá, amit a mai napig nem tudok meghálálni, ott tanultam meg, milyen szerelmesnek lenni, csalódní, együtt érezni, segíteni, önmagamra találni...

Jakab Vilola, magyar szakos egyetemi hallgató, 2018-ban végzett: - Az Arany János program az érettségit követően egy viszonyítási ponttá vált számomra, amihez a mai napig ragaszkodom. Az AJTP - főként a kollégiumi bentlakás miatt - szabályokat, elvárásokat támasztott, viszont mindig többet adott vissza. Nagyon erősen él bennem ez a metódus, ami egyrészt folyamatosan motivál, mikor kihívások elé nézek, másrészt segít megbecsülni azokat a dolgokat, amiket a gimnáziumi évek alatt tanultam.

Czakó Alexandra, 2013-ban végzett: - A jövőmet. Ezzel tudom a legjobban jellemezni. Ha nem lett volna a program, nem jártam volna egyetemre, és ma nem dolgozhatnék tanárként. Rengetegen motiváltak engem a gimnáziumban, és én magam is ilyenné szeretnék válni, sőt reménykedem benne, hogy már most vannak olyan tanulók, akiknek segítetttem változtatni a látásmódján, ha csak egy kicsit is.

Kató Hajnalka, 2012-ben végzett: - Örülök, hogy ennek a programnak a része lehettem, hogy kinyitották számomra a világot.

Nagy Dániel, teológus-lelkész hallgató: - Most visszagondolva válik csak igazán értékessé minden. Nem csak a program tartalma, hanem a közösség, ami ott formálódott és vele együtt formálódtunk mi is egyenként. Továbbra is nagy segítségnek tartom a programot, mert nagyon sok tehetséges, de sajnos hátrányos helyzetű tanulónak ad lehetőséget az induláshoz.

Pap Rita, képi diagnosztikai szakasszisztens, 2013-ban végzett: - Jelenleg úgy tekintek vissza azokra az évekre, mint életem alapkövére. Megtanított a csapatmunkára, a kompromisszumkötésre és az elfogadásra, amit a mai napig is naponta hasznosítok a munkámban és az életben.

Toderoné Reidl Rita, 2007-ben végzett: - Tanárként egy folyamatos múltidézést jelent számomra és egyfajta összetartozást az „aranyos” diákokkal, mert én is innen indultam. Magamat, az osztályomat látom ezekben a gyerekekben, és jó érzéssel tölt el, hogy taníthatom, segíthetem őket a mindennapokban.

Würth Tamás, rendszergazda egyetemi hallgató, 2014-ben végzett: - Amikor találkozunk társaimmal, mindig olyan, mintha tegnap történt volna az utolsó reggeli ébresztő a kollégiumban és onnan folytatjuk. Engem az AJTP az életre készített fel, a gimnázium és a kollégium együttműködve formált és ez hatalmas munka volt minden ott dolgozótól, akikre jó szívvel gondolok. Több mint hat évvel az érettségi után, bárhol járok a világban, ha bonyhádi öregdiákkal találkozom, családtagként tekintünk egymásra.

Tabló – 1914

Az 1913/14-es tanév 1913. szeptember 5-én vette kezdetét a bonyhádi főgimnáziumban. Mielőtt rátérnék a tablón szereplő osztályra, kötelességem megemlékezni az iskola egy újonnan érkezett tanáráról.

A Selmezbányáról érkező evangélikus, történelem-latin szakos tanító, Rózsa Sándor ekkor kezdte meg 36 esztendőes bonyhádi pályafutását. Tehetségét csak az első világháborúban eltöltött négyéves frontszolgálat után bontakoztathatta ki, de még inkább a második világégést követően, amikor a „rég világ” utolsó nagy igazgatójaként tevékenykedett. Kortársaink gyakran idézik Ónodi Szabolcs igazgató úr szavait: „Merjünk nagyot álmodni!” – ez a gondolat Rózsa Sándor igazgatóságának is jelmondata lehetett volna. 1945-ben a gimnázium tagozataként életre hívta a Kereskedelmi Középiskolát, 1947-ben Evangélikus Kollégium néven komplex iskolarendszert alakított ki, melynek részét képezte a gimnázium, a már említett kereskedelmi tagozat, protestáns általános iskola, fiú- és leányinternátus, valamint tápintézet. Tervei között szerepelt egy botanikus kert létrehozása, tanítóképző és zeneiskola megszervezése az iskolakomplexum tagozataiként. Ezek a tervek, dr. Kolta László megfogalmazásában, „vakvágányra futottak” az iskola 1948-as államosításával, majd pedig Rózsa Sándor nyugdíjazásával.

A „Bonyhádi ág. hitv. ev. főgimnázium 1913/14 évi VIII.-ik osztálya” volt az ötödik a sorban, mely érettségi vizsgát tehetett. A tablón szereplők: Balogh Lajos, Bániczky István, Beke Dezső, Fekete Géza, Heiszler Ilonka, Herger Nándor, Hoffmann Imre, Kring Béla, Laki Zoltán, Marosi Gyula, Máté Károly, Pethő Kálmán, Radácsy Ede, Radojcsics Nemányá, Schmidt Géza, Schrammel Endre, Stadler Imre és Stróbl Pál, valamint Gyalog István igazgató és Hajas Béla osztályfőnök.

„Az érettségi vizsgálatra jelentkezett 18 tanuló, közöttük egy leány.” Heiszler Ilonka az iskola történetében elsőként tett lányként érettségi vizsgát. Az írásbelin Arany János balladáit, latinból Cicero, illetve matematikából algebra és geometria került terítékre. A szóbeli vizsgával együtt öt jeles érettségiző hagyta el

az Alma matert, Bániczky István, Beke Dezső, Laki Zoltán, Schmidt Géza és Máté Károly személyében.

Utóbbi bölcsészdoktori diplomát szerzett, majd címzetes egyetemi tanárként vált a magyar sajtótörténet elismert tudósává. Máté Károly a harmincas évek második felében az Egyetemi Nyomda igazgatójaként tevékenykedett, részt vett a Magyar Nyelv Értelmező Szótára és az Új Magyar Lexikon szerkesztésében is. Iskoláját sohasem feledte, a húszéves érettségi találkozón, 1934-ben felvetette egy öregdiákokból álló egyesület létrehozásának ötletét, így nem meglepő, hogy a Bonyhádi Öregdiákok Szövetsége alakulásakor, 1936-ban az alapítók között találjuk nevét.

A tanév végén, az érettségi vizsgák után kitörő vakáció, a júliusban kirobbanó háború okán nem vált felhőtlené. Hogy miként érintette a főgimnáziumot, annak tantestületét és tanulóit a történelem vihára, arra októberi számunkban visszatérünk. *F.T.*

Útravaló

Megbékélten

Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával... 2Kor 5,19

Megbékélés. Mostanában – tekintve az ismeretlennel való találkozás kezeléséről alkotott különböző vélemények miatt is (járványhelyzet) – egyre több vitával, békétlenséggel találkozom. Mit szabad, mit nem. Többet kellene tenni, kevesebbet kellene tenni. Ahányan, annyiféleképpen látjuk a helyzetmegoldások lehetőségeit. A nagy gond azonban közöttünk és Isten között van. Nem is igazából Isten részéről, hanem önmagunkban. Akik meghasonlottunk valódi énünkkel, mármint amilyennek teremtett az Isten. Ezt a meghasonlott helyzetet állította helyre, tette rendbe Isten Krisztusban. Az Ő halálában és feltámadásában. Mert az emberi gonoszság ugyan legyőzhette a testet, de nem győzhetett a Gonosz az Élet Ura felett. Ő győzte le a bűnt és halált. Ezt a békességet akarja nekünk ajándékozni Isten, Krisztusban.

Aradi András esperes

Kiadó: BÖSZ, bonyhadioregdiakok@gmail.com

Érettségi találkozó szervezése esetén segít: Tormássi Éva – tel.: 06-20/824-6979, email: tormassi@freemail.hu

BÖSZ-tagdíj, ill. pártolói tagdíj befizethető a 11746036-20007872 számlaszámra. Az összeg egységesen minimum 2.000 Ft. A közlemény rovatban kérjük feltüntetni a befizetett évet, a befizető (leánykori) nevét, ill. az öregdiákok az érettségi évét is írják be.